Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

TER BESLUITVORMING

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2026-0000166406

Datum
9 april 2026

Opgesteld door
[redacted]

Samengewerkt met
[redacted]

Bijlage(n)
0

Aan Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Van CZW

nota

Verlate toezending nota n.a.v. verslag Wet op de politieke partijen

Aanleiding
De beantwoording van de nota n.a.v. het verslag bij het wetsvoorstel Wet op de politieke partijen (Wpp) loopt door het omvangrijke aantal vragen en een recent geconstateerde onvolkomenheid in het wetsvoorstel vertraging op. De beantwoording en de verbetering van het wetsvoorstel vergt tijd.

Advies
Akkoord gaan met het versturen van bijgevoegde brief.

Kern
- De beantwoording van de vragen in het verslag van de Vaste commissie voor Binnenlandse Zaken van de Tweede Kamer neemt ongebruikelijk veel tijd in beslag.
- Dit komt enerzijds door de hoeveelheid vragen die is gesteld. Anderzijds blijkt dat, de wijze waarop in het wetsvoorstel de regels voor decentrale politieke verenigingen van overeenkomstige toepassing worden verklaard op lokale afdelingen van landelijke politieke verenigingen, juridisch niet houdbaar is. Dit zal tot problemen leiden bij de uitvoering van de wet.
- Om dit probleem te verhelpen is een tweede nota van wijziging noodzakelijk. De voorbereiding daarvan is gestart, maar vergt enige tijd.
- Daarom wordt u voorgesteld de Kamer te informeren over de oorzaak van het verlaat beantwoorden van de vragen.

Toelichting
- Naast de begrippen ‘politieke vereniging’ en ‘politieke partij’ is in het wetsvoorstel het begrip ‘afdeling’ belangrijk. De afdeling wordt in het wetsvoorstel gelijkgesteld met een decentrale politieke vereniging. De gedachte was dat daarmee de rechten – zoals het recht op subsidie – en plichten – zoals de transparantieplicht – die voor decentrale politieke partijen gelden, ook op afdelingen van landelijke politieke partijen van toepassing zouden zijn.
- Dit laatste is echter juridisch niet houdbaar. Afdelingen van politieke groeperingen hebben doorgaans geen rechtspersoonlijkheid en kunnen daarom niet zelfstandig juridische rechten uitoefenen of plichten krijgen opgelegd. Bij het opstellen van het voorstel is de consequentie hiervan voor de uitvoeringspraktijk onvoldoende onderkend. Dit is aan het licht gekomen naar aanleiding van een combinatie van vragen vanuit de Kamer, vragen vanuit de

uitvoeringspraktijk en vragen vanuit het team dat zich bezighoudt met de voorbereiding van de oprichting van de Nederlandse autoriteit politieke partijen (Napp).

Politieke context

- De Vaste commissie voor Binnenlandse Zaken van de Tweede Kamer heeft in twee delen verslag uitgebracht over het wetsvoorstel. De eerste op 8 juli 2025. De tweede op 26 september 2025.
- Daarnaast heeft de Vaste commissie op 1 oktober 2025 aanvullende vragen gesteld.
- De Kamer is nog in afwachting van de door haar gevraagde voorlichting aan de Afdeling advisering van de Raad van State over het amendement van de leden Sneller en Tseggai (nr. 12) betreffende het nader reguleren van de interne organisatie van politieke partijen.
- Tot op heden is gestreefd naar inwerkingtreding van de wet op 1 januari 2027. Dat is niet langer realistisch.
- Het streven is nu gericht op 1 januari 2028 omdat politieke partijen telkens over het afgelopen kalenderjaar verantwoording moeten afleggen. Het is daarom niet wenselijk om deze regels op een andere dag dan een 1 januari in werking te laten treden. Dan zouden politieke partijen immers in één kalenderjaar te maken krijgen met twee verschillende verantwoordingsregimes.
- Nu de inwerkingtreding van de Wpp een jaar opschuift, bestaat er net als in 2026, ook in 2027 geen wettelijke grondslag om subsidie aan decentrale politieke partijen uit te keren. De uitkomsten van de motie Clemminck-Van den Brink waarmee €5,5 mln wordt uitgekeerd aan decentrale politieke partijen via het gemeentefonds voor het jaar 2026, zullen worden betrokken bij de begroting van 2027.

Communicatie
In samenwerking met COM wordt een woordvoeringslijn opgesteld.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Motivering
In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.